

Doelgroep en toelatingscriteria Eureka Onderwijs Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland

Doelgroep

De leerlingen binnen Eureka zijn hoogbegaafd. Ze hebben een hoge intelligentie (hoger dan 130) en daarnaast beschikken ze over specifieke leer- en persoonseigenschappen, zoals:

- snel van begrip
- hoog leertempo
- goed geheugen
- brede algemene interesse
- brede algemene kennis
- sterk probleemoplossend vermogen
- sterk analytisch denkvermogen
- sterk creatief denkvermogen
- Geestelijk vroegrijp
- Groot doorzettingsvermogen
- Perfectionistisch
- Intuïtieve denker
- Behoefte aan hoge mate van autonomie

Bovenstaande specifieke eigenschappen raken in de knel wanneer onvoldoende wordt / kan worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Zij voldoen dan tevens aan enkele of meerdere van onderstaande kenmerken:

- Geen aansluiting in de eigen groep (sociaal-emotioneel en/of cognitief)
- Negatief gedrag (reactief)
- Behoefte aan contact met ontwikkelingsgelijken, zich niet begrepen voelen
- Zelfbeeld staat onder druk; heeft minderwaardigheidsgevoelens
- Kan wantrouwend of onverschillig zijn
- Gepest worden / gepest zijn
- Afnemende schoolprestaties en motivatie; presteert onder eigen gemiddelde of het klassengemiddelde of past zich aan aan het klassengemiddelde
- Negatieve faalangst; vermijdt nieuwe leeractiviteiten uit angst om te mislukken en/of de doelen worden door de leerling te hoog gekozen, zodat falen hieraan toegeschreven kan worden
- Is vaak ontevreden over zijn eigen prestaties
- Geringe taakgerichtheid; spant zich niet langer in bij het uitvoeren van taken
- Positief instelling t.o.v. 'thuiswerk' in tegenstelling tot wisselend schoolwerk; ontwikkelt thuis op eigen initiatief allerlei activiteiten

Toelatingscriteria

- Er is sprake van **hoogbegaafdheid**, blijktens uit:
 - Een totale intelligentie gelijk of hoger dan 130

N.B. de intelligentie wordt beoordeeld in het licht van de andere onderzoeksgegevens (informatie van school en ouders). Er zal geen slagboomdiagnostiek worden gepraktiseerd. Met andere woorden: een leerling met een totaal IQ van bijvoorbeeld 127, maar voldoende leer- en persoonseigenschappen van hoogbegaafdheid, kan ook in aanmerking komen voor plaatsing binnen Eureka.

- Voldoende leer- en persoonlijkheidseigenschappen kenmerkend voor hoogbegaafdheid, zoals: snel van begrip, in staat grote denkstappen te nemen, zeer goed geheugen, sterke taalvaardigheden, creatief denkvermogen, etc. (zie verder opsomming op aanmeldingsformulier)
- Daarnaast is er in **ernstige mate** sprake van **zorg** als gevolg van de hoogbegaafdheid in de reguliere schoolsetting of is het aannemelijk dat de leerling ernstige last zal krijgen in de reguliere schoolsetting als gevolg van zijn/haar begaafdheid, waarbij kan worden gedacht aan de volgende persoonlijke problematiek (zich vaak ook thuis manifesterend): ongelukkig zijn, depressiviteit, niet naar school willen, boosheid, huilen, buikpijn, hoofdpijn, slaapproblemen. Daarbij kan er ook sprake zijn van een gebrek aan sociale aansluiting en als gevolg hiervan eenzaamheid en sterke behoefte aan de ontmoeting van ontwikkelingsgelijken. (zie verder opsomming op het aanmeldingsformulier)
- De school heeft de onderwijsbehoeften van de leerling helder in kaart gebracht en een plan opgesteld waaruit blijkt dat minimaal is gewerkt aan de volgende preventieve en licht curatieve ondersteuningsacties: compacten, verrijken, coachende begeleiding en/of vervroegde doorstroming. Een school die hierin nog onvoldoende bekwaam is, dient een extern deskundige te hebben ingeschakeld voor advies. Wanneer deze stappen onvoldoende effect hebben, kan een school constateren dat er sprake is van handelingsverlegenheid. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan situaties waarbij een leerling een zeer grote didactische voorsprong heeft, reeds één keer vervroegd is doorgestroomd en, ondanks een aanbod van compacten en verrijken, wederom geen uitdaging in het leerstofaanbod ervaart. Er kan dan worden gesproken van **ernstige handelingsverlegenheid bij de school**.
- Leerlingen kunnen instromen in Eureka **vanaf groep 4**. In **bijzondere gevallen** kunnen ook leerlingen uit **groep 3** worden toegelaten, mits zij **kunnen lezen op minimaal AVI E3 niveau** en de school **minimaal een half jaar ondersteuningsacties/interventies** zoals hierboven beschreven heeft uitgevoerd. Toelating van kleuters achten wij niet wenselijk. Aangezien hun ontwikkeling zich nog sprongsgewijs voltrekt, is het moeilijk vast te stellen of een kind in zijn latere leven in staat zal zijn prestaties op hoogbegaafd niveau te leveren. Met andere woorden: het onderscheid tussen hoogbegaafdheid en een tijdelijke ontwikkelingsvoorsprong is soms moeilijk te maken. Daarbij biedt juist het kleuteronderwijs veel ruimte en mogelijkheden om in te spelen op de onderwijsbehoeften van de jonge leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. Handelingsverlegenheid zal in dit stadium dan ook veel minder (moeten) voorkomen.

Toevoeging op criteria:

Leerlingen met een **stoornis volgens de DSM IV** worden op voorhand **niet uitgesloten**, vanwege de mogelijkheid van misdiagnoses (= gedrag wordt ten onrechte toegeschreven aan een stoornis, maar is het gevolg van een onvoldoende afstemming tussen de hoogbegaafdheid van het kind en diens omgeving) en het gegeven dat juist deze leerlingen zeer gebaat kunnen zijn bij deze voorziening. Gezien de ambitie van het Samenwerkingsverband (dekkend onderwijsaanbod) is Eureka de meest geschikte, misschien wel enige plek waar deze leerlingen terecht kunnen en op hun plek zijn. **Ernstig externaliserend probleemgedrag**, waarbij de leerling een gevaar voor zichzelf en zijn/haar omgeving vormt **en sterk storend gedrag**, vormen echter een **contra-indicatie** (dan lijkt een school gespecialiseerd in gedragsproblemen geïndiceerd). Er kan dan tot een proefperiode worden besloten. Tijdens een proefperiode wordt geobserveerd of het gedrag van de leerling toelaatbaar is, dan wel sterk verbetert dankzij deelname aan Eureka. Ons uitgangspunt is dat leerlingen worden toegelaten wanneer zij zelf baat hebben bij het type onderwijs van Eureka én het onderwijsproces van anderen niet bovenmatig storen en/of onevenredig veel aandacht van de leerkracht vragen.